

СЪЮЗ НА СЪДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ
Член на Международната асоциация на съдиите (МАС)
Член на Европейската асоциация на съдиите (ЕАС)
Член на Европейски магистрати за демокрация и свободи (МЕДЕЛ)
София 1000, ул. Пиротска 7, ет.5, тел 0879686841
e.mail: office@judgesbg.org

До г-жа Наталия Киселова,
председател на 51. Народно събрание

До народните представители в
51. Народно събрание

Предложение за създаване на постоянна/временна комисия

Уважаема г-жо Председател на 51. Народно събрание,

Уважаеми народни представители в 51. Народно събрание,

Изминалата 2024 година може да бъде определена като кризисна за върховенството на правото в Република България и поставя на изпитания държавността. Натрупваните с десетилетия неразрешени проблеми със състоянието на съдебната система – уязвимостта на съдийската независимост и безконтролната власт на главния прокурор, добиха видими за обществото измерения след публичния разстрел на Мартин Божанов на 31.01.2024 г.

Множеството медийни публикации, последвали това убийство, съдържаха разкрития за търговия с влияние в правосъдието и съпричастност на висши магистрати към нелегитимни кръгове, добили популярност като групата на Мартин Божанов „Нотариуса“ и неговия „СС клуб“, и „семейството“ на Петьо Петров „Еврото“ и неговия ресторант „Осемте джуджета“.

Тези разкрития обаче не бяха последвани от адекватна институционална намеса, а само от демонстрация на опити за такава:

- В 49. и в 50. Народно събрание бяха създадени нарочни временни комисии, които да установяват факти и обстоятелства, свързани с влиянието в правосъдието и средствата за това. В тези комисии бяха изслушани съдии, прокурори, адвокати, журналисти и граждани, както и бившият главен прокурор Иван Гешев. Бившият главен

прокурор Сотир Цацаров и и.ф. главен прокурор Борислав Сарафов отказаха да се явят в комисиите, за да изяснят съмненията за съпричастност към съществуването на тези мрежи. При липса на обща политическа воля и случаи на бойкот от определени парламентарни групи не се достигна до институционален резултат, освен станалото известно в рамките на публичната работа на комисиите.

- Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет също създаде Временна комисия за проверка съпричастността на съдии по случая „Мартин Божанов – Нотариуса“. Колегията удължи мандата на комисията, но от публичната информация е ясно, че вече е събрана изключително чувствителна и притеснителна информация за формите на контрол върху съдиите, поставящи под съмнение гаранциите за техния статут на независимост;

- Президентът изрази своята позиция за необходимостта да бъдат проведени ефективни разследвания и проверки за разкриване на всички съпричастни към дейността на мрежите за влияние в правосъдието;

- Стана ясно, че МВР е извършило разработки за дейността на всяка от двете групи, резултатите от които са предадени в прокуратурата. Директорът на ГДБОП Явор Серафимов публично призна, че в разработките са установили замесени магистрати. От публикувана от неправителствената организация „Антикорупционен фонд“ справка от едната разработка се установява, че са били разкрити изключително тревожни данни за корупция сред висши магистрати и полицаи.

Същевременно, нито от страна на Прокуратурата на Република Българи, нито от страна на Комисията за противодействие на корупцията прокуратурата бяха проведени разследвания, които да доведат до повдигане на обвинения срещу членове на посочените групи за корупционни действия или упражняване на влияние по отношение на представители на съдебната власт.

Към настоящия момент остават без съответния институционален отговор и направените публични изявления след взрива на 1.05.2023 г. срещу автомобила на главния прокурор Иван Гешев, негови и на тогавашния му заместник Борислав Сарафов, за политическо влияние при освобождаването от длъжност на Гешев, за държането „на трупчета“ на дела срещу политици по време на неговото управление на прокуратурата, за опасенията от страна на Сарафов за посегателство срещу живота му, за оказван натиск върху членове на ВСС чрез предприемане на действия по наказателно преследване, за данните, съдържащи се в оповестените в хода на тогавашната компроматна война записи на разговори между Иван Гешев и Йордан Стоев, както и между Гешев и Сарафов.

В свое обръщение от 9.02.2024 г. предупредихме, че бездействието или симулирането на дейност водят до засилване на правния nihilism и недоверие в съдебната власт, което от своя страна само по себе си е криминогенен фактор и ражда престъпност, както и че това благоприятства развитието на нови форми на измама, при които „брокери“ на влияние да твърдят пред граждани, страни по дела, че срещу пари

могат да определят изхода на определено дело в тяхна полза. Близо една година след този наш призив, скандалите с групите на Мартин Нотариуса и на Петьо Петров са на път да станат поредната част от предходни случаи на съмнения за криминални влияния в съдебната власт, по които не са предприети адекватни мерки за изясняване и разследване, като ще припомним само някои от тях: убийствата на адвокатката Надежда Георгиева и прокурора Николай Колев; дейността на станалия известен като „Красьо Черния“; скандалът от 2010г. за закупуване от висши магистрати и техни роднини на имоти в град Приморско като крайно нуждаещи се; данните за политическо влияние в правосъдието в публикуваните записи от разговори през 2013г. и 2016г.; скандалът „ЦУМ-гейт“ през 2017г.; публичните изявления, довели до обръщението на ССБ към ВСС през 2019г. за проверка на данните, че депутатът Делян Пеевски „кадрува“ ръководители в съдилищата; признанията от същата година, направени публично от тогавашния главен прокурор Сотир Цацаров, че решенията за избор на т. нар. „трима големи“ в съдебната власт са взимани „в две други сгради“, а не във ВСС.

Липсата на ефективни разследвания срещу тези явления беше идентифицирана и като проблем, който не е само от вътрешно естество, а засяга върховенството на европейските ценности и на правовия ред в Европейския съюз:

На 21.03.2024 г. четири представителни и авторитетни европейски професионални организации на съдии и прокурори – Европейската съдийска асоциация, МЕДЕЛ, Европейската асоциация на административните съдии и Съдии за съдии - в свое открито съвместно писмо, адресирано до Комисаря по правата на човека на Съвета на Европа и до Европейския комисар по правосъдието, алармираха, че: *„...официални източници са споменавали за опити на престъпни организации да оказват натиск върху съдии, включително от средите на самата съдебна власт; липсата на ефективна отчетност на главния прокурор и на механизъм за съдебен контрол върху решенията на прокурорите да не започват разследвания, както и прекомерната намеса на прокурорите, и по-специално на главния прокурор, с управлението на съдиите, са отдавнашни проблеми, повдигани от Европейския съд по правата на човека, Съвета на Европа и Европейската комисия“.*

В Доклада по механизма за върховенството на правото за 2024 г. Европейската комисия отбеляза: *„Бяха създадени няколко комисии за разследване на случаи на сплашване на магистрати и възможно проникване в съдебната власт. Бяха създадени временни комисии в Народното събрание и в рамките на ВСС, на които беше възложено да разследват обстоятелствата около смъртта на наскоро убит мъж, за който се смята, че е оглавявал престъпна група, замесена в сплашването на магистрати и възможното проникване в съдебната власт. Заинтересованите страни информираха, че е имало две такива групи, едната от които е била ръководена от бивш следовател. Органите обясниха, че не съществуват механизми за предотвратяване на подобни ситуации...“*

В последните дни на 2024 година в публичното пространство бе оповестена нова информация за данни, за които се твърди, че се съдържат в архив на Петьо Петров

„Еврото“ за влияние на определени лица върху дейността на следствените органи и прокуратурата, както и за нерегламентиран достъп до класифицирана информация на високи нива. Тези твърдения са достатъчно обезпокоителни, за да бъдат подминати с мълчание без по тях да бъде извършена проверка.

Като професионално сдружение на съдиите, изразяваме своята изключително висока степен на загриженост относно състоянието на съдебната власт в България и способността автономно да бъде проведено разследване на всички данни за криминални мрежи за влияние в правосъдието и при управление на системата.

Затова Ви призоваваме да очертаете като свой приоритет не само разкриването на всички съпричастни лица към тези нелегитимни процеси, но така също и да изясните механизмите и средствата, чрез които се въздейства върху правосъдието. Без такъв анализ не е възможно да предприемете необходимите законодателни разрешения, чрез които да се противодейства ефективно на тези явления и да се осигури фактическо положение, което да съответства на чл. 117, ал. 2 от Конституцията на Република България и да осигурява на съдиите реална възможност да упражняват функциите си напълно автономно, включително от вътрешни органи за системата, и по този начин да бъдат ефективен защитник на правата и свободите на гражданите, юридическите лица и държавата.

Гр. София,

От името на Управителния съвет на ССБ:

7.01.2024 г.

Атанас Ст. Атанасов